

4. Програма для дітей з важкими розладами мови. Читання. 1–4 кл. (підготовчий), I відділення. – К. : Богдан, 2002. – с.178.
5. Програми загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з тяжкими порушеннями мовлення. Українська мова. 2–4 кл. – К. : Богдан, 2006. – с.165.

References:

1. Koval G. P. Didaktichni strukturi urokiv chitannya, yih zmist ta metodichne zabezpechennya v pochatkovih klasah. Suchasni vimogi do urokiv / Koval G. P., Derkach N. I., Pasichnik Ya. A. ta in. – Rivne, 1997. – s.168.
2. Lalaeva R. I. Logopedicheskaya rabota v korrektsionnyh klassah : kn. dlya logopeda / R. I. Lalaeva. – M. : Vlado, 1998. – 220 s.
3. Parhomenko N. Metodika roboti nad slovom, tekstem na urokah chitannya / N. Parhomenko // Pochatkova shkola. – 1997. – № 7. – S. 44–48.
4. Programa dlya ditey z vazhkimi rozladami movi. Chitannya. 1–4 kl. (pidgotovchiy), I viddilennya. – K. : Bogdan, 2002. – s.178.
5. Programi zagalnoosvitnih navchalnih zakladiv dlya ditey z tyazhkimi porushenniyami movlennya. Ukrayinska mova. 2–4 kl. – K. : Bogdan, 2006. – s.165.

Олефир О.И. Алгоритм формирования лексической составляющей речи у младших школьников с тяжелыми речевыми нарушениями на уроках чтения.

В статье обосновано значение уроков чтения в формировании лексической составляющей речи у младших школьников с тяжелыми нарушениями речи. Выяснено степень разработки исследуемой проблемы в общей и специальной психолого-педагогической литературе. Определены задачи, этапы, принципы и направления формирования лексической составляющей, представлен алгоритм лексической работы на уроках чтения.

Ключевые слова: тяжелые речевые нарушения, урок чтения, лексическая составляющая речи, коррекция.

Olefir O. I. The Algorithm for generating lexical part of speech for children with serious speech disorders in the reading lessons.

The article substantiates the importance of reading lessons in the formation of the lexical component of speech for children with serious speech disorders. Clarified the degree of development of the research problem in General and special psycho-pedagogical literature. Set objectives, stages, principles and directions of lexical component, the algorithm of lexical work on the reading lessons.

Keywords: severe speech disorders, lesson reading, the lexical component of speech correction.

Стаття надійшла до редакції 28.04.2017 р.

Статтю прийнято до друку 29.04.2017 р.

Рецензент: д.п.н., проф. Махукова Н.Г.

УДК 373.2.091.2:796.035:[616.896-053.4]

Породько М.І.

**ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ФІЗКУЛЬТУРНО-ОЗДОРОВЧОЇ РОБОТИ
З ДІТЬМИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З АУТИЗМОМ**

У статті розкрито поняття системи фізкультурно-оздоровчої роботи та особливості її застосування з дітьми дошкільного віку з аутистичним спектром порушень в дошкільному навчальному закладі та сім'ї. Описано зміст таких основних форм роботи, як ранкова гімнастика, заняття з фізичної культури, фізкультхвилинки і паузи, загартовуючі процедури та інше. Охарактеризовано етап прогностичного визначення можливостей дітей зі спектром аутистичних порушень та включення в нього дослідження особливостей стану організму дитини та її фізичного розвитку. Визначено основні завдання фізкультурно-оздоровчої роботи та особливості проведення і поєднання її з психолого-педагогічними особливостями дитини з аутистичним спектром порушень та включення в індивідуальну корекційну програму. Описано загальні психофізичні порушення притаманні дітям з аутистичним спектром порушень.

Ключові слова: система фізкультурно-оздоровчої роботи, діти дошкільного віку з аутистичним спектром порушень, корекційна робота.

На сучасному етапі розвитку корекційної педагогіки та психології питання навчання та виховання дітей дошкільного віку з аутистичним спектром порушень розкривали в своїх працях такі науковці, як В.І.Бондар, С. Ю. Конопляста, К. О. Островська, М. В. Рождественська, В. В. Тарасун, Д. І. Шульженко. Ними розроблені конкретні корекційні технології соціальної інтеграції та підтримки цих дітей в умовах

соціально-реабілітаційних центрів, модифіковані світові лікувально-педагогічні практики, подаються конкретні рекомендації корекційним педагогам та батькам по роботі з аутичними дітьми тощо.

У дослідженнях багатьох учених (Е. Вільчковський, О. Дубогай та інші) збереження та зміцнення здоров'я дошкільників здебільшого пов'язується з ефективністю системи фізичного виховання в дошкільному навчальному закладі та сім'ї. Важливість валеологічної освіти для збереження здоров'я дітей розкрито в працях Т. Андрющенко, Л. Калуської, С. Юрочкіної та інших. Застосування оздоровчих технологій проаналізовано М. Дідуром, М. Єфименком, В. Мануйловою, А. Мухамедом, А. Потапчук, М. Сократовим та іншими науковцями. Більшість науковців розкривають та об'єднують поняття «фізичного здоров'я» як фундаменту здорової особистості, взаємозв'язку психічного, духовного та соціального здоров'я тощо.

Питання фізкультурно-оздоровчої роботи з дітьми дошкільного віку з аутистичним спектром порушень розкрито недостатньо, науковці розкривають лише окремі питання фізичного виховання з аутичними дітьми. Плаксунова Є.В. описувала адаптивне фізичне виховання дітей з аутизмом шкільного віку та розробила програму «Моторна азбука», Тимофеева Т.Н., досліджувала можливість навчання дітей з аутизмом загальнорозвивальним вправам, ходьбою, стрибкам, бігом. Лавренюк А. зауважує на необхідності розвитку загальної і дрібної моторики дітей з аутистичним спектром порушень і можливості корекції легких форм аутизму засобами фізичного виховання. Аспекти навчання дітей з аутизмом плаванню розглянуто у дослідженнях Козакової Д. Ю. [5, С. 20 - 21].

Діти, що мають порушення аутистичного спектру поруч із порушенням психоемоційного характеру страждають і на порушення у фізичному розвитку, що не рідко супроводжуються з супутніми захворюваннями різних систем організму. Тому вони потребують спеціально організованої системи фізкультурно-оздоровчої роботи спрямованої на корекцію і розвиток рухової сфери, збереження та покращення фізичного і психічного здоров'я дітей. Труднощі аутичної дитини і проблеми її навчання багато в чому обумовлені дефіцитом або неправильним розподілом психофізичного тону. Нормалізація фізичного стану і психофізичного тону є одним з важливих аспектів соціалізації дітей з розладами аутистичного спектру. Тому таким дітям необхідні постійні фізичні навантаження для підтримки психофізичного тону і зняття емоційної напруги.

Розвитку аутичної дитини ґрунтується на принципах спеціальної дидактики, які є основними положеннями для створення системи корекційної роботи.

Першим етапом такої роботи є прогностичне визначення можливостей дітей зі спектром аутистичних порушень здобути освіту, інтегруватися в дитячий колектив, здобути професію, стати особистістю, яка здатна розуміти інших людей, долати життєві труднощі, отримувати нові знання, набувати вмінь і навичок, спрямовувати зусилля, щоби стримувати роздратування та гнів, здійснювати самоконтроль, вчасно звернутися до спеціаліста по допомогу, одним словом, адекватно знати себе, свої негативні та позитивні сторони, аби комфортно було людям, які перебувають поруч. [4., С. 29-30].

Діти з аутистичною симптоматикою мають іншу природу психічної сфери, і формування прогностичної функції останніх залежить від певних психолого-педагогічних стратегій, а саме:

- визначення особистісно-аутистичної форми взаємодії дитини з навколишнім середовищем;
- вивчення та діагностики індивідуальної психічної системи дитини;
- аналізу результатів індивідуальної діагностики особливостей структури психічної сфери аутичної дитини;
- вивчення індивідуальних соціально-психологічних можливостей дитини на основі стосунків із довкіллям;
- розроблення змісту індивідуальної програми корекції та розвитку аутичної дитини та її інтеграції в соціальне середовище;
- розроблення інформаційної програми для людей, які оточують дитину;
- упровадження в корекційну практику роботи з дитиною доступних елементів соціальної взаємодії та соціальної активності дитини;
- забезпечення безпосередньої участі дитини в усіх дитячих заходах з метою превенції соціально-психологічної деривації;

• відстежування динаміки подолання аутистичних компонентів у структурі психічного «Я» аутичних дітей. [4., С. 29-30].

Для повноцінного вивчення особливостей дітей з аутизмом в підготовчий етап потрібно включати визначення особливостей стану організму дитини та її фізичного розвитку. На основі отриманих даних та вивчивши умови навчання та виховання дитини в дошкільному навчальному закладі та сім'ї розробляється індивідуальна система фізкультурно-оздоровчих заходів, що має узгоджуватись з режимом дня дитини, враховувати її інтереси та особливості.

Проаналізувавши спеціальну літературу з проблем навчання та виховання дітей з аутизмом та особливості їхнього психофізичного стану, ми визначили основні завдання систем фізкультурно-оздоровчих заходів:

- розвиток імітаційних здібностей (вміння наслідувати);
- стимулювання до виконання інструкцій;
- формування навичок довільної організації рухів (в просторі власного тіла і в зовнішньому просторі);
- виховання комунікаційних функцій і здатності взаємодіяти в колективі;
- розвиток рухової рефлексивності (вміння усвідомлювати дії, зокрема називати виконане);
- робота по формуванню Я-концепції (це допомагає розвивати у дітей уявлення про самого себе, формувати схему тіла і фізичний образ «Я» (К.С. Лебединська, О.С. Нікольська, 1991);
- збереження та зміцнення здоров'я дітей;
- розвиток соціально-психологічних можливостей дитини;
- збереження та покращення психоемоційного стану.

До системи фізкультурно-оздоровчих заходів потрібно включати такі форми роботи: ранкова гімнастика, гімнастика після денного сну, фізкультурні заняття, фізкультхвилинки та фізкульт паузи та інше.

Ранкова гімнастика – обов'язкова складова організації життєдіяльності дітей у дошкільному навчальному закладі. Вона сприяє поглибленню дихання, посиленню кровообігу, обміну речовин, розвитку різних груп м'язів, правильній поставі, розгальмовуванню нервової системи після сну, викликає позитивні емоції. Тривалість ранкової гімнастики: для дітей раннього віку – 4-5 хв., молодшого дошкільного віку - від 6 до 9 хв., старшого – 8-12 хв.

Гімнастика після денного сну проводиться після поступового підйому дітей у спальній, групових кімнатах або залі. Комплекс такої гімнастики включає загальнорозвивальні вправи на різні м'язові групи із зміною вихідних положень та спеціальні вправи для формування стопи і постави. Тривалість від 6 до 9 хвилин залежно від віку дітей.

Фізкультурні паузи (динамічні перерви) проводяться в перерві між малорухливими видами діяльності та організованими заняттями з метою зняття втомлюваності дітей через використання нескладних рухливих вправ. Їх тривалість – 5-10 хв.

Фізкультурні хвилинки – проводяться під час організованих занять у вигляді короткотривалих комплексів фізичних вправ, що дає можливість зменшити втомлюваність дітей і відновити їхню працездатність для подальшої успішної роботи. Їх тривалість 1-2 хвилин [1., С. 255].

Загартувальні процедури – система заходів, спрямованих на підвищення опірності організму дітей, розвитку у них здатності швидко й без шкоди для здоров'я пристосовуватися до змінних умов навколишнього середовища. У дошкільних навчальних закладах застосовуються два види загартувальних заходів: повсякденні та спеціальні. До повсякденних належать: відповідний температурний режим, застосування широкої аерації, використання прохолодної води для миття рук, обличчя, полоскання рота, горла. Спеціальні загартувальні процедури – повітряні й сонячні ванни, різноманітні водні процедури (наприклад: сухе та вологе обтирання тіла махровою рукавичкою, обливання ніг, тіла) тощо.

Проводяться й інші загартувальні процедури (ходьба босоніж по росяній траві, глині, камінцях, вологому піску тощо) та спеціальні лікувально-профілактичні процедури (фітотерапія, ароматерапія, лікувальна фізкультура, масаж, фізіотерапевтичні процедури тощо), які включаються до системи оздоровлення за призначенням лікаря та згодою батьків з урахуванням індивідуальних показників стану

здоров'я і самопочуття дітей [3].

Важливий складник життєдіяльності дітей – прогулянки. Неодмінна умова їх проведення – збалансування дорослими програмових вимог з бажаннями вихованців.

Враховуючи провідну роль ігрової діяльності в особистісному зростанні дітей, значне місце під час організації рухового режиму відводиться рухливим іграм. Вони включаються до різних форм роботи з дітьми (занять, свят, розваг, походів тощо) після їх попереднього розучування.

Фізкультурні свята проводяться двічі – тричі на рік, починаючи з молодшого дошкільного віку. Їх організують в першій чи другій половині дня, в музичній чи фізкультурній залі, на майданчику, в басейні тощо.

Фізкультурні розваги проводяться, починаючи з раннього віку (3-й рік життя) один-два рази на місяць, переважно у другій половині дня. Тривалість фізкультурних розваг для дітей раннього віку – 15-20 хв., молодшого – 20-35 хв., старшого віку – 35-40 хв. Місцем їх проведення може бути фізкультурна чи музична зала, групова кімната, фізкультурний чи ігровий майданчик, лісова або паркова галявина, берег водоймища тощо. Обов'язковим є участь кожної дитини в розвазі [1., С. 300].

Дні здоров'я організуються один раз на місяць, починаючи з 3-го року життя. Цей день насичується різноманітними формами: загартувальні та лікувально-профілактичні процедури, дитячий туризм, фізкультурне свято або розвага, самостійна рухова діяльність, рухливі ігри на прогулянках, фізкультурні заняття тощо. Більшість з них бажано проводити на свіжому повітрі. У день здоров'я вся освітня робота пов'язується з темою здоров'я та здорового способу життя (бесіди, читання художньої літератури, ігрова, пізнавальна, трудова, самостійна художня діяльність тощо).

Самостійна рухова діяльність як форма активізації рухового режиму проводиться з дітьми щодня під час ранкового прийому, денної та вечірньої прогулянок тощо. Організуючи самостійну рухову діяльність, слід враховувати індивідуальні особливості здоров'я і фізичний розвиток, функціональні можливості організму конкретної дитини.

Заняття фізичної культурою розглядаються як цілеспрямована та унормована форма організованої навчально-пізнавальної діяльності з фізичної культури та формування основ здорового способу життя. Вони дають змогу систематично, послідовно формувати, закріплювати й удосконалювати рухові вміння та навички, розвивати фізичні якості, давати дітям спеціальні знання та оптимізувати рухову діяльність. Організоване навчання у формі фізкультурних занять проводиться, починаючи з третього року життя. Тривалість занять для дітей раннього віку – 15-20 хв., молодшого – 20-30 хв., старшого – 30-40 хв. [1., С. 268].

Для успішного проведення занять рекомендується використовувати перераховані нижче прийоми.

1. Необхідне чітке планування і поступове формування стереотипу заняття. Інакше кажучи, дитина повинна засвоїти послідовність здійснюваних рухових дій, знаючи при цьому час або кількість вправ кожного виду.

2. Кожна вправа обігрується і прив'язується, по можливості, до інтересів і пристрастей дитини.

3. Використовується такий зрозумілий прийом, як правильно вибране позитивне підкріплення: «чесно зароблене» яблуко або печиво, бали або очки, «перемога» над уявним суперником (роль якого може зіграти іграшка) і, нарешті, просто емоційне захоплення з боку педагога або мами. З цього набору рекомендується вибирати найбільш значуще для дитини захоплення [2., С. 2-5].

На перших заняттях, а також при виконанні нової вправи або рухового завдання необхідно широко використовувати метод пасивних рухів, постійну допомогу і стимулювання [2., С. 2-5]. Також можливе використання музичного супроводу, який допоможе зберегти ритм і темп при виконанні вправ та збалансувати процеси збудження чи гальмування нервової системи дитини.

Всі форми фізкультурно-оздоровчої роботи виконуються систематично та поєднуються з планом роботи психолога, дефектолога та логопеда для вироблення єдиного режиму дня в дошкільному навчальному закладі дітей з аутизмом.

Під час перебування дитини в сім'ї необхідно використовувати фізкультурні хвилинки та паузи, прогулянки, рухливі ігри, ранкову гімнастику, загартовуючи процедури для підтримання єдиного рухового режиму.

Використання у роботі з дітьми дошкільного віку з аутистичним спектром порушень системи фізкультурно-оздоровчої заходів у поєднання з психокорекцій ними допоможе покращити психофізичний тонус, зміцнить м'язевий корсет та покращить здоров'я, допоможе у соціальній взаємодії та соціальної активності дитини.

Використана література:

1. **Вільчковський Е.С.** Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку / Вільчковський Е.С., Курок О.І. Навч. посіб. - Суми: ВТД «Університетська книга», 2008. - 428 с.
2. **Плаксунова Э.В.** Использование программы "Моторная азбука" в процессе коррекционно-развивающей работы с аутичными детьми//Физическая культура: воспитание, образование, тренировка. - М., 2008. - № 2. - С. 2-5.
3. **Система** роботи з психофізичного розвитку дитини / авт.-упор. В.В.Єфремова. – Тернопіль : Мандрівець, 2009. – 160с.
4. **Шульженко Діна** Аутизм — не вирок /Д. Шульженко. Науково-методичне видання. - Львів: Кальварія, 2010. - 224 с
5. **Яшна О.П.** Методика навчання адаптивній фізичній культурі в умовах центрів соціальної реабілітації / О.П. Яшна: Навчальний посібник. – Мелітополь: Видавничий будинок ММД, 2013. – 216с.

References:

1. **Vil'chkovs'kyj E.S.** Teoriya i metodyka fizychnoho vychovannya ditej doshkil'noho viku / Vil'chkovs'kyj E.S., Kurok O.I. Navch. posib. - Sumy: VTD «Universytets'ka knyha», 2008. - 428 s.
2. **Plaksunova Э.V.** Yspol'zovanye prohrammy "Motornaya azbuka" v processe korrekcyonno-razvyvayushhej raboty s autychnymy det'my//Fyzicheskaya kul'tura: vospytanye, obrazovanye, trenyrovka. - M., 2008. - № 2. - S. 2-5.
3. **Systema** roboty z psyhofizychnoho rozvytku dytyny / avt.-upor. V.V.Yefremova. – Ternopil' : Mandrivec", 2009. – 160s.
4. **Shul'zhenko Dina** Autyzm — ne vyrok /D. Shul'zhenko. Naukovo-metodychne vydannya. - L'viv: Kal'variya, 2010. - 224 s
5. **Yashna O.P.** Metodyka navchannya adaptyvnyj fizychnij kul'turi v umovax centriv social'noyi rehabilitaciyi / O.P. Yashna: Navchal'nyj posibnyk. – Melitopol": Vydavnychyj budynok MMD, 2013. – 216s.

Породько М.И. Особенности организации физкультурно-оздоровительной работы с детьми дошкольного возраста с аутизмом

В статье раскрыто понятие системы физкультурно-оздоровительной работы и особенности ее применения с детьми дошкольного возраста с спектром аутистических нарушений в дошкольном учебном заведении и семье. Описано содержание таких основных форм работы, как утренняя гимнастика, занятия по физической культуре, физкультминутки и паузы, закаливающие процедуры и прочее. Определены основные задачи физкультурно-оздоровительной работы и особенности проведения и сочетание ее с психолого-педагогическими особенностями ребенка со спектром аутистических нарушений и включения в индивидуальную коррекционную программу. Описаны общие психофизические нарушения свойственны детям с спектром аутистических нарушений.

Охарактеризован этап прогностического определения возможностей детей со спектром аутистичних нарушений и включения в него исследования особенностей состояния организма ребенка и его физического развития.

Ключевые слова: система физкультурно-оздоровительной работы, дети дошкольного возраста со спектром аутистических нарушений, коррекционная работа.

Porodko M. I. The Peculiarities of Sport Recreation Activities of Pre-School Children and Autism Spectrum Disorders

The conception of sport recreation activities and the peculiarities of its implementation of pre-school children with autism spectrum disorders in preschool educational institution and families is revealed in the article. The basis of such main activities, as: morning exercises, physical educational (PE) lessons, break during physical educational lessons, tempering procedures and etc. is defined in the content. The stage of prognostic identifying opportunities of children with autism spectrum disorders and involving in it the peculiarities' researching of the state condition of the child and his/ her physical development is characterized. The main tasks of sport recreation activities, the uniqueness of its implementation and connecting it with the psycho- pedagogical peculiarities of the child with autism spectrum disorders and containing it in the individual correctional program are defined. The main psycho- physical disorders that are characteristic feature of children with autism spectrum disorders are identified.

Keywords: the system of sport recreation activities, pre-school children with autism spectrum disorders, corrective work.

Стаття надійшла до редакції 04.05.2017 р.

Статтю прийнято до друку 14.05.2017 р.

Рецензент: д.п.н., проф. Супрун М.В.

УДК 86-056.313

Савицький А.М.

ОСОБЛИВОСТІ ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЇ НАЧАННЯ ДІТЕЙ З СИНДРОМОМ ДАУНА У ГОМОГЕННИХ КЛАСАХ

У статті на основі аналізу наукових праць вітчизняних та зарубіжних дослідників розглядається проблема організації індивідуалізованого навчання дітей з синдромом Дауна; проводиться аналіз дієвих форм і методів індивідуалізації навчання цих дітей; аналізуються дані щодо психофізичного профілю дитини з даною генетичною патологією, здійснюється дослідження анатомічних та біологічних складових розвитку психічних процесів дітей з синдромом Дауна; виявляються особливості в переважній обробці зорово-просторової інформації та відповідних можливостей експресивного мовлення; робиться психофізичне обґрунтування застосування індивідуалізованого навчання в процесі розвитку дітей з синдромом Дауна; виявляються фізіологічні основи розвитку психіки цих дітей та вивчаються слабкі і сильні сторони навчальної діяльності дітей з даною генетичною патологією.

В статті висвітлюються концепції індивідуалізованого навчання дітей з синдромом Дауна в умовах інклюзивної освіти. Детально розглядається психомоторний розвиток дітей з даною генетичною патологією і пов'язані з ним основи здобуття освіти в молодшій школі. Здійснено аналіз сучасної спеціальної літератури щодо особливостей застосування форм і методів індивідуалізації в процесі розвитку дітей з синдромом Дауна в освітніх закладах. Визначено основні методологічні положення навчання цих дітей в умовах інтеграції до загальноосвітніх навчальних закладів.

Ключові слова: діти з синдромом Дауна, індивідуалізація, індивідуалізоване навчання, інклюзивна освіта, психомоторний профіль.

Діти з відхиленнями психофізичного розвитку мають, як відомо, сталу соціальну та освітню дезадаптацію, яка обмежує можливості їхньої інтеграції в суспільство. У зв'язку з цим вони потребують постійного догляду та опіки (Т.К. Белякова, В.І. Бондар, Л.С. Вавіна, В.В.Засенко, А.В.Кігчак, М.О.Козленко, В.Г. Петрова, А.А. Самородський, В.М. Синьов, Н.М.Стадненко, О.П. Хохліна та ін.). Для людей із обмеженими можливостями необхідні спеціальні економічні, юридичні, соціальні та медичні гарантії (Л.Г. Камсюк, А.В. Кігчак, Л.В. Міхєєва).

Індивідуалізація навчання є одним з основних напрямлень, за яким відбувались багато чисельні пошуки у педагогіці. Для формування новітніх підходів до індивідуалізованого навчання дітей з психофізичними порушеннями, зокрема дітей з синдромом Дауна, особливого інтересу набуває аналіз принципів та методів, що накопичила педагогіка.

У психолого-педагогічній літературі питання корекційно-розвивального навчання розумово відсталих дітей ґрунтовно представлено у дослідженнях зарубіжних та вітчизняних учених. Визначено основні напрямки навчання дітей зазначеної категорії, з'ясовано труднощі в опануванні змісту шкільних предметів та окреслено шляхи вдосконалення навчального процесу (В.І. Бондар, В. В. Воронкова, М.Ф.Гнезділов, Г. М. Дульнев, І.Г. Єременко, М. О .Козленко, Н.П. Кравець, В. О. Липа, Г.М.Мерсіянова, С.Л.Мирський, В.Г.Петрова, М. М. Перова, Б. І. Пінський, В. М. Синьов, К.М.Турчинська, О.П. Хохліна та ін.).

Проблемою методів навчання осіб з обмеженнями психофізичного розвитку займались сучасні вітчизняні та іноземні фахівці в галузі корекційної педагогіки та психології (В. Бондар, Ю. Бріскін, Т.Гаврилова, О. Глоба, В. Липа, Б. Сермеєв, В. Синьов, Є. Соботович, Н. Стадненко, В. Тарасун, А.Шевцов, М. Шеремет та ін.). Провідні дослідники психомоторного розвитку дітей з синдромом Дауна сучасного періоду М. Бруні, С. Вайнерман, Н. Гіренко, П. Лаунтеслагер, П. Уіндерс та ін.

За багатьма психологічними характеристиками дітей з синдромом Дауна ми відносимо до категорії молодших школярів із труднощами у навчанні. Ця категорія учнів відрізняється від дітей норми і має свої специфічні особливості у навчальній діяльності.